

איראן במצוקה אסטרטגית לאחר הפגיעה במערך שלוחיה

03.03.2025 | ד"ר יוסי מנשרוף | written by

בנאומו (22 בדצמבר 2024) הצהיר מנהיג איראן ח'אמנהאי, כי "הטענה שאיראן איבדה את כוחות הפרוקסי שלה היא טעות נוספת, משום שלאיראן אין כוחות פרוקסי". הצהרתו נאמרה בעקבות השפל ההיסטורי אליו נקלע ציר ההתנגדות

בראשות איראן בעקבות הישגי ישראל במלחמת "חרבות ברזל" והדחת בשאר אל-אסד, ועוררה תמיהות באיראן ומחוצה לה. מאז הקמתו במהפכה האסלאמית, המשטר האסלאמי הקים וטיפח בעקביות מערך שלוחים, שמילא תפקיד משמעותי במדיניותה האזורית של טהראן ובתפיסת ביטחונה. המאמץ האיראני הנמרץ, שנמשך ארבעה עשורים, התבטא (לפי מחקר שפירסם מכון וושינגטון) בהקמה וטיפוח של למעלה ממאה מליציות שהקימה טהראן בעיראק, לבנון וסוריה (עדכני ל-2019). המאמר הנוכחי מבקש לבחון את השורשים האידיאולוגיים של הקמת מערך השלוחים, ואת הגלגולים השונים שעבר בהתאם למציאות המשתנה.

מחולל המהפכה האסלאמית ומייסד המשטר האסלאמי, איתאללה רוחאללה ח'מיני, הדגיש את שאיפתו לייצא את המהפכה האסלאמית לאזור, עוד קודם ששב לאיראן מהגלות. בראיונות לתקשורת המזרח-תיכונית והבינלאומית ממקום מושבו בפאריז (אליה הועבר מנג'ף באוקטובר 1978) הסביר שהמשטר שיוקם באיראן במקום המונרכיה הפהלווית ישמש דוגמה טובה לאומות המדוכאות ברחבי העולם, ובמיוחד במזה"ת, שיוכלו ללמוד כיצד אפשר להביס כוחות חזקים בעזרת אידיאולוגיה מהפכנית.

להמשך קריאת המאמר המלא